

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR CHILD STUDY

สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้า เรื่องเด็ก

SPONSORED BY UNESCO AND THE MINISTRY OF EDUCATION, THAILAND.

PRASARNMITR ROAD
BANGKOK, THAILAND

บทคัดย่อ

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)

พ.ศ. ๒๕๐๓

ด3/2503

ลก.

ร.1

รายงานการวิจัยฉบับที่ ๓

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR CHILD STUDY

สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้า เรื่องเด็ก

SPONSORED BY UNESCO AND THE MINISTRY OF EDUCATION, THAILAND.

PRASARNMITR ROAD
BANGKOK, THAILAND

บทคัดย่อ จากปริญญาโท

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)

พ.ศ. ๒๕๐๓

รายงานการวิจัยฉบับที่ ๓

คำนำ

การค้นคว้าวิจัยนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งที่จะช่วยให้วิทยาการเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง อาจกล่าวได้ว่าในประเทศไทย การค้นคว้าวิจัยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาการศึกษา จิตวิทยา ตลอดจนวิชาอื่นๆ ในสังคมศาสตร์ เพิ่งจะอยู่ในระยะเริ่มต้น สาเหตุส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากการขาดแคลนผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอที่จะทำการค้นคว้าวิจัยได้

ด้วยเหตุนี้ สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัยเด็ก จึงได้จัดการสอนในระดับปริญญาโทขึ้น โดยความร่วมมือของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ความมุ่งหมายก็เพื่อจะผลิตผู้ที่จะเป็นกำลังช่วยในการค้นคว้าวิจัย ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อการค้นคว้าวิจัยด้านนี้จะได้นำไปใช้

ตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทนี้ นอกจากการเล่าเรียน การฝึกงาน และกิจกรรมอื่นๆ ตามปกติแล้ว นิสิตจะต้องเขียนปริญญานิพนธ์ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกหัดให้นิสิตมีความสามารถทำการค้นคว้าวิจัย โดยตนเอง ตลอดจนการเขียนรายงานการค้นคว้าวิจัยได้ เนื่องด้วยนิสิตแต่ละคนมีเวลาเรียนและเวลาค้นคว้าวิจัยจำกัด การค้นคว้าวิจัยเพื่อทำปริญญานิพนธ์นี้ จึงทำไม่ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนและกว้างขวางพอที่จะนำไปใช้ กับสถานการณ์อื่นๆ โดยทั่วไปได้ เพราะสถานการณ์เหล่านั้นอาจแตกต่างกันอย่างมากมาย กับสถานการณ์ที่นิสิตเหล่านั้นได้ค้นคว้า อย่างไรก็ตาม ผลการค้นคว้าวิจัยของนิสิตเหล่านั้น ก็ยังเป็นประโยชน์เป็นการแนะช่องทางให้

ผู้ที่จะค้นคว้าวิจัยต่อไปให้ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กจึงได้พิมพ์บทความย่อปริยญาณิพนธ์เหล่านี้ขึ้น ผู้ที่สนใจในรายละเอียดก็อาจอ่านปริยญาณิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ได้ที่ห้องสมุดของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก หรือที่ห้องสมุดของวิทยาลัยวิชาการศึกษา.

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์

รองผู้อำนวยการ

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก

๑ สิงหาคม ๒๕๐๔

สารบัญ

	หน้า
๑. ทักษะของเด็กต่อเพื่อนและพ่อแม่	นายถาวร เกิดเกียรติพงศ์ ๑
๒. พัฒนาการทางถ้อยคำของเด็ก	น.ส.นวลเพ็ญ โกศลเสวีรัฐ ๗
๓. ความกลัวของเด็ก	ม.จ.หญิงประภาพันท์ ภาณุพันธ์ ๑๕
๔. ทักษะของเด็กต่อโรงเรียน	นายยัง เผือกนิยม ๒๑
๕. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกหัดครูกับ เพื่อนร่วมชั้น	นายวีระพันธ์ บัวทอง ๒๗
๖. ช่วงความจำ (memory span) เริงตัวเลข ของนักเรียนประถม	นายเอนกกุล กริแสง ๓๔
๗. สิ่งที่เด็กชอบและไม่ชอบ	น.ส.อำไพ อินฟ้าแสง ๓๗

ทัศนคติของเด็กต่อเพื่อนและพ่อแม่

ของ -

ถาวร เกิดเกียรติพงศ์

---

๑. คำนำ

เราเชื่อกันว่า เด็กทุกคนเกิดมาอยู่ในสังคม ต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ ตอนแรกเกิด เด็กอยู่ใกล้ชิดพ่อแม่ และส่วนมากมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับพ่อแม่ และพี่เลี้ยงเท่านั้น ในวัยเด็ก เด็กมีความสัมพันธ์ มีการติดต่อกับญาติ พี่น้อง ภายในครอบครัวด้วย แต่พอโตขึ้นเด็กมีโอกาสดูติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ นอกบ้าน เช่น เพื่อนฝูง โดยเฉพาะเพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันที่โรงเรียน ทุก ๆ ครั้งที่เด็กติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านี้ ความรู้สึกบางอย่าง เช่น พอใจ ไม่พอใจ เป็นที่สับสน อารมณ์ หรือเป็นที่น่ารำคาญ จะเกิดขึ้นคู่กันไปกับพฤติกรรมต่อบุคคลนั้นเสมอ

เมื่อเป็นเช่นนั้นนาน ๆ เข้า ประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดมีความผูกพัน หรือสัมพันธ์ภาพอย่างหนึ่งกับบุคคลนั้น เมื่อใดที่เราพูดถึงใครคนหนึ่ง หรือเด็กไปพบเห็นคนที่เขาเคยเข้าไปติดต่อกับด้วย เด็กก็มีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลนั้น ภาวะความพร้อมภายในตัวเราที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมต่อบุคคล วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เรียกว่า ทัศนคติ

โดยวิธีดังกล่าวข้างต้น เด็กจึงมีทัศนคติต่อ พ่อ แม่ เพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และต่อบุคคลอื่น เด็กทุกคนมีความแตกต่างกัน แม้ได้ติดต่อกับบุคคลคนเดียวกัน หรือได้รับสิ่งแวดล้อมอันเดียวกัน การแปลความหมายและความ

รู้สึกต่อบุคคล หรือสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นไม่เหมือนกัน ดังนั้น เด็ก ๆ จึงมีทัศนคติต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ต่างกัน

น่าสนใจว่าเด็กไทยมีทัศนคติต่อพ่อแม่ และเพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันอย่างไรบ้าง เป็นความจริงที่ว่าเด็กที่เติบโตงอกงามในยุโรปก็ดี อเมริกาก็ดี หรือที่อื่น ๆ ในโลกย่อมมีความแตกต่างกับเด็กที่เติบโตงอกงามในเมืองไทย เพราะฉะนั้น ปัญหาที่กล่าวข้างต้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

๒ ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ ต้องการทราบว่

- ๒.๑ เด็กชายและเด็กหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกัน มากกว่าเพื่อนต่างเพศหรือไม่
- ๒.๒ ทัศนคติของเด็กชายและเด็กหญิงต่อเพื่อน มีความแตกต่างกันหรือไม่
- ๒.๓ ทัศนคติของเด็กชายและเด็กหญิงที่มีต่อเพื่อน เปลี่ยนไปตามอายุหรือไม่
- ๒.๔ ระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง ใครจะมีทัศนคติที่ดี ต่อพ่อแม่ มากกว่ากัน

๓. จำนวนนักเรียนที่ทดสอบ

- ๓.๑ โดยเหตุที่มีเวลาน้อย การศึกษาเด็กเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงกระทำอยู่ในวงจำกัด คือ ได้เลือกศึกษาเด็กชายหญิงในโรงเรียน ๓ โรงเรียน ในจังหวัดพระนครเท่านั้น การเลือกโรงเรียน ได้เลือกเอาเฉพาะโรงเรียน ที่พ่อแม่ของนักเรียนส่วนมาก มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

- ๓.๒ โรงเรียน ๓ โรงเรียน ที่กล่าวถึงเป็นโรงเรียนมัธยมวิสามนัญชาย
 ๑ โรงเรียน โรงเรียนมัธยมวิสามนัญหญิง ๑ โรงเรียน และ
 โรงเรียนประถมศึกษาประเภทสหศึกษาอีก ๑ โรงเรียน รวม
 เด็กชายหญิงที่ได้ทำการทดสอบ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาที่ ๓ ถึงชั้น
 เตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ ใน ๓ โรงเรียน ทั้งหมด ๔๖๖ คน
 เป็นชาย ๒๓๕ คน หญิง ๒๓๑ คน พิสัยอายุตั้งแต่ ๘ ปี
 ๖ เดือน ถึง ๑๘ ปี ๗ เดือน

๔. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการทดสอบเป็นหมู่พร้อมกันทั้งชั้น ข้อทดสอบที่ใช้
 เป็นแบบประโยคที่เขียนค้างไว้ แล้วให้เด็กเขียนต่อให้สมบูรณ์ ข้อทดสอบมีดังนี้

- เด็กชายที่อายุรุ่น ๆ เดียวกับฉันนี้ ส่วนมาก .....
- เด็กหญิงที่อายุรุ่น ๆ เดียวกับฉันนี้ ส่วนมาก .....
- คุณพ่อของฉัน .....
- คุณแม่ของฉัน .....

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทดสอบ ได้แยกทำการวิเคราะห์ตามชั้นและเพศของ
 เด็ก ตามหัวข้อต่อไปนี้

- ๕.๑ จัดแบ่งแยกข้อความที่เด็กเขียนต่อในแต่ละข้อ ออกเป็นหมวด หมู่
 ตามความหมายที่คล้ายคลึงกัน
- ๕.๒ ตีค่าข้อความแต่ละพวกที่จัดแบ่งไว้แล้ว โดยยึดถือนำเสียงแสดง
 ความรู้สึกเป็นเกณฑ์ คือ ข้อความที่มโนเสียงแสดงความรู้สึก
 พอใจ ตีค่าให้เป็นข้อความที่แสดงถึงทัศนคติประเภทบวก ข้อ

ความที่ไม่น่าเสียดายแสดงความรู้สึกไม่พอใจ ดีค่าให้เป็นข้อความ
ที่แสดงถึงทัศนคติประเภทลบ และข้อความที่บ่งถึงความจริง
ต่าง ๆ ยกตัวอย่าง เช่น “เด็กชายที่อายุรุ่น ๆ เดียวกับฉัน
ส่วนมากกำลังเล่นอยู่” “เด็กหญิงที่อายุรุ่น ๆ เดียวกับฉัน
ส่วนมากเรียนอยู่ชั้นเดียวกัน” เหล่านี้ดีค่าให้เป็นข้อความที่แสดง
ถึงทัศนคติประเภทกลาง ๆ

- ๕.๓ คิดหาจำนวนร้อยละ ของนักเรียนในแต่ละชั้น แต่ละเพศ ที่
แสดงทัศนคติประเภทบวก ประเภทลบ และประเภทกลาง ๆ
ต่อเพื่อนและพ่อแม่
- ๕.๔ ใช้จำนวนร้อยละที่หาได้ในข้อ ๕.๓ เขียนกราฟแสดงแนวโน้ม
ของทัศนคติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เปลี่ยน ไป ใน ชั้น
ต่างๆ
- ๕.๕ ตีความหมายของกราฟที่ได้ในข้อ ๕.๔

๖. ผลการค้นคว้า

๖.๑ ทัศนคติต่อเพื่อนเพศเดียวกัน

๖.๑.๑ เด็กชายมีทัศนคติที่ติดต่อเพื่อนเพศเดียวกันสมาเสมอตั้งแต่
ชั้นประถมปีที่ ๓ ถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ มีอยู่
ระยะหนึ่ง คือ ตั้งแต่มัธยมปีที่ ๖ ถึง ชั้นเตรียมอุดม
ศึกษาปีที่ ๓ ที่เด็กชายมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าติดต่อเพื่อน
เพศเดียวกัน ที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะเด็กในวัยนี้
มีความนิยมบุชชาคนเก่ง และผู้ที่สูงอายุกว่า มากกว่า
เพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งตรงตามผลการค้นคว้าของชาว
ตะวันตก

๖.๑.๒ เด็กหญิงตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๒ มีทัศนคติที่ดีมากกว่าไม่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกัน แต่ในชั้นมัธยมปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๕ เด็กหญิงกลับมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่ามีทัศนคติที่ดี ซึ่งทงนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวแล้วในข้อ ๖.๑.๑ และการที่อาการเช่นนี้ปรากฏในเด็กหญิงก่อนเด็กชาย ก็อาจเนื่องมาจากเด็กหญิง ในระยะนี้เจริญเติบโตรวดเร็วกว่าเด็กชาย จากชั้นมัธยมปีที่ ๕ จนถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ ทัศนคติที่ดีและไม่ดีของเด็กหญิง ที่มีต่อเพื่อนเพศเดียวกันมีอัตราเท่า ๆ กันและมีทัศนคติประเภทกลางมากขึ้น ๆ

๖.๒ ทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศ

๖.๒.๑ เด็กชายตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๖ แสดงทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ แต่พอในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ เด็กชายกลับมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศลดน้อยลง อาการเช่นนี้คงจะเนื่องจากสาเหตุเดียวกับข้อ ๖.๑.๑ และอาจเป็นเพราะว่าเด็กในวัยนี้ อาจมีความนิยมเพื่อนต่างเพศคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ

๖.๒.๒ เด็กหญิงตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๕ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศไม่มากนัก เนื่องมาจากเป็นระยะที่เด็กกำลังนิยมผู้ใหญ่ดังกล่าวแล้ว ในข้อ ๖.๑.๑ และ ๖.๑.๒ ต่อจากนั้นเด็กหญิงเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมากขึ้น จนถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒

เพราะในวัยเด็กหญิงเริ่มสนใจในเพศตรงข้ามแล้ว

- ๖.๒.๓ ตั้งแต่นั้นประมปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๖ เด็กชายมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย โดยเฉพาะในชั้นมัธยมปีที่ ๒ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๕ ที่เด็กหญิงแสดงทัศนคติที่ไม่สู้ดีต่อเด็กชายมากขึ้น สาเหตุอาจเนื่องจาก ความเจริญเติบโตของเด็กหญิงในวัยนี้เกิดขนรวดเร็วกว่าเด็กชาย ทำให้เด็กหญิงมองเห็นเด็กชายเป็นเด็กกว่า

๖.๓ ทัศนคติต่อพ่อแม่

- ๖.๓.๑ เด็กชายตั้งแต่นั้นประมปีที่ ๓ ถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ มีทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่ อย่างไรก็ตาม ทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่มีลดลงอย่างเห็นได้ชัดในชั้นมัธยมปีที่ ๖ และในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๓ และ ๒
- ๖.๓.๒ เด็กหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่เหมือนกัน และทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่จะมีมากขึ้น เมื่อเด็กหญิงมีอายุมากขึ้น
- ๖.๓.๓ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบแม่มากกว่าชอบพ่อ ทั้งนี้เป็นเพราะในครอบครัวไทยเราส่วนมาก พ่อมักออกไปทำงาน แม่อยู่บ้าน เด็กจึงมีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับแม่มากกว่าพ่อ.

พัฒนาการทางถ้อยคำของเด็ก

ของ

นวลเพ็ญ ไกศลเสรรฐ

---

๑. คำนำ

การสอนในห้องเรียน ต้องใช้ถ้อยคำเป็นสื่อของความคิดความเข้าใจระหว่างครูกับนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่นักเรียนประกอบด้วยเด็กหลายประเภท ปริมาณถ้อยคำที่รู้งค์แตกต่างกันไป และเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กได้รับความรู้ จากคำสอนของครูไม่เท่ากันด้วย ยกตัวอย่างเช่น เด็กฐานะสูงมักมีโอกาสดูโทรทัศน์ ได้รู้จักสิ่งต่างๆ หรือได้เข้าใจเรื่องที่สูงกว่าระดับซึ่งเด็กฐานะต่ำจะรับรู้และเข้าใจ ถ้อยคำที่เด็กฐานะสูงใช้และรู้จัก จึงน่าจะมีมากกว่าซึ่งถ้าเป็นจริงตามนี้ ก็เป็นความสะดวกแก่ครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีเด็กฐานะสูงเป็นอย่างมากในทำนองตรงกันข้าม ถ้าเด็กฐานะต่ำรู้จักถ้อยคำน้อยกว่า ก็ย่อมเป็นที่หนักใจแก่ครูผู้สอนแน่นอน

การรู้ความจริงในเรื่องนี้ เป็นโอกาสให้ครูได้เตรียมตัวแก้ไขเท่าที่จะทำได้ เพราะถ้าเด็กฐานะต่ำรู้จักจำนวนคำน้อยกว่า เนื่องจากถูกจำกัดสิ่งแวดล้อม สติปัญญาของเด็กอาจจะไม่แท้จริง ๆ ยิ่งเด็กของเรามีฐานะต่ำเป็นส่วนใหญ่ ความจำเป็นที่เราจะต้องรู้เรื่องคำของเด็กฐานะต่ำ เพื่อประโยชน์แก่การสอนของครู ก็ยิ่งจะทวีมากขึ้นตามส่วน

ความแตกต่างในเรื่องเพศ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญ ประเพณีไทยให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงและเด็กชายต่างกัน ความแตกต่างในเรื่องถ้อยคำระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย จึงน่าจะมีด้วย

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑ เพื่อเปรียบเทียบว่า เด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง รู้จักคำมากกว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำหรือไม่ เมื่อเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง และโรงเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ
- ๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบว่าเมื่อเด็กเรียนชั้นสูงขึ้นไป รู้จักคำมากขึ้นกว่าเด็กที่เรียนในชั้นต่ำกว่าหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๓ เพื่อเปรียบเทียบว่าเมื่อเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน เด็กชายและเด็กหญิง รู้จักคำมากน้อยกว่ากันหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๔ เพื่อเปรียบเทียบว่า เมื่อเด็กเรียนชั้นสูงขึ้นไป จะรู้จักคำเพิ่มขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้โดยแยกเปรียบเทียบระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง และเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนด้วย
- ๒.๕ เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง และเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำซึ่งอายุเท่ากัน ไม่ว่าจะเรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน หรือต่างชั้นกัน จะรู้จักคำมากน้อยกว่ากันหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๖ เพื่อเปรียบเทียบว่า เด็กที่มีอายุมาก รู้จักคำมากกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่าหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๗ เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กชายและเด็กหญิง ซึ่งอายุเท่ากัน รู้จักคำมากน้อยกว่ากันหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๘ เพื่อเปรียบเทียบว่า เด็กชายและเด็กหญิงที่อายุมาก รู้จักคำมากกว่าเด็กชายและเด็กหญิงที่อายุน้อยกว่าหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

๓. กลุ่มตัวอย่าง

เด็กที่ได้รับการทดสอบ มีจำนวน ๓๓๕ คน เป็นชาย ๑๘๐ คน หญิง ๑๕๕ คน ทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๑, ๒ และ ๓ ในโรงเรียนรัฐบาลที่เป็นสหศึกษา ๒ โรงเรียน โรงเรียนหนึ่งมีเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง จำนวน ๑๐๘ คน ระดับอายุตั้งแต่ ๘ ปี ๖ เดือน ถึง ๑๕ ปี ๕ เดือน อีกโรงเรียนหนึ่ง มีเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ จำนวน ๒๒๗ คน ระดับอายุตั้งแต่ ๘ ปี ๖ เดือน ถึง ๑๖ ปี ๕ เดือน หลักการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของเด็กในแต่ละโรงเรียน ถือเอาอาชีพและรายได้ของพ่อแม่เป็นเกณฑ์

๔. วิธีดำเนินการทดสอบ

ผู้ทดสอบแจกกระดาษที่ขีดไว้เป็นช่อง ๆ หน้าละ ๔ ช่อง เพื่อให้เด็กเขียนบรรทัดละคำลงมาที่ละช่อง ให้เด็กทั้งชั้นเขียนคำให้มากที่สุดที่จะคิดได้ภายในเวลา ๑๐ นาที คำที่จำกัดไม่ให้เขียน คือ ชื่อคน ชื่อถนน ชื่อโรงเรียน ชื่อประเทศ

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๕.๑ นับจำนวนคำที่เด็กแต่ละคนเขียนมา โดยแบ่งนับ ๓ ชนิด คือ

๕.๑.๑ นับตามความเข้าใจของเด็กว่าเป็นคำเดียวกัน ไม่นับตามหลักไวยากรณ์ เช่น “ ผ่าพันคอ ” นับเป็นหนึ่งคำ ส่วนคำสั้น ๆ เช่น “ ไป ” ก็นับเป็น ๑ คำ

๕.๑.๒ เนื่องจากขณะทดสอบได้จำกัดเวลา จะเห็นได้ว่าการนับคำตามตัวอย่างในข้อ ๕.๑.๑ ทำให้เด็กที่เขียนคำยาวหลายพยางค์เสียเปรียบ จึงนับจำนวนพยางค์ของคำที่เด็กใช้ โดยจัดประเภทเป็นคำพยางค์เดียว ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ และ ๔ พยางค์ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบเมื่อเด็กแต่ละกลุ่มที่แบ่งตามชั้นหรือตามอายุก็ได้ มีจำนวนคำน้อยผิดสังเกต ก็จะได้ดูว่าเป็นเพราะเด็กใช้คำหลายพยางค์หรือเปล่า

- ๕.๑.๓ เมื่อเด็กคนหนึ่งเขียนคำซ้ำ ๆ กัน ก็นับจำนวนคำซ้ำแยกต่างหากจากจำนวนคำในข้อ ๕.๑.๑ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบว่า เมื่อเด็กกลุ่มใดมีจำนวนคำน้อย ผิดสังเกต ก็จะได้รู้ว่าเป็นเพราะเด็กเขียนคำซ้ำ ๆ มากหรือไม่
- ๕.๒ จัดข้อมูลของแต่ละโรงเรียน ตามลำดับชั้น และแบ่งแต่ละชั้นเป็นเพศชายและหญิง
- ๕.๓ จัดข้อมูลของแต่ละโรงเรียน ตามลำดับอายุ และแบ่งแต่ละระดับอายุ เป็นเพศชายและหญิง
- ๕.๔ หามัธยนิมของจำนวนคำของแต่ละพวก ดังที่กล่าวในข้อ ๕.๒ และ ๕.๓
- ๕.๕ วิเคราะห์ความแปรปรวน และทำ " t " test
- ๕.๖ เทียบร้อยละของจำนวนคำพยางค์เดียว ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ และ ๔ พยางค์ขึ้นไปว่าเด็กใช้ประเภทไหนมากน้อยกว่ากันอย่างไร โดยเทียบตามชั้นอายุ เพศ ตามข้อ ๕.๒ และ ๕.๓ เช่นเดียวกัน

๖. ผลการค้นคว้า

- ๖.๑ ในชั้นมัธยมปีที่ ๑ และ ๒ เด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง รู้จักคำมากกว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในชั้นมัธยมปีที่ ๓ นั้นเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง รู้จักคำมากกว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ และความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติ
- ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าสภาพแวดล้อมจะต่างกันเพียงใด แต่ถ้าธรรมชาติในร่างกายซึ่งชนกับวัย และความสามารถทางปัญญาของเด็ก ยังไม่รับรู้ มันก็ไม่ทำให้เด็กรู้ถ้อยคำมากน้อยต่างกัน แต่เมื่อใด เด็กเติบโตขึ้นมากพอ หรือมีความสามารถทางสติปัญญาสูงขึ้น เมื่อนั้นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม ก็อาจมีอิทธิพลเหนือเด็ก คือ

สภาพแวดล้อมที่ดี ส่งเสริมถ้อยคำให้มากขึ้น สภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ก็จำกัดจำนวนถ้อยคำลง

๖.๒ ถ้าจะนับแต่จำนวนคำ จะเห็นว่าในโรงเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูงนั้น เด็กในชั้นมัธยมปีที่ ๒ ไม่ได้รู้จักคำมากไปกว่าเด็กในชั้นมัธยมปีที่ ๑ แต่เมื่อพิจารณาลักษณะของคำที่เด็กในชั้นมัธยมปีที่ ๒ เขียนมาแล้ว จะเห็นว่ามักเป็นคำยาวหลายพยางค์กว่าที่เด็กชั้นมัธยมปีที่ ๑ เขียนมา ดังนั้นจึงเสียเวลาเขียนมากกว่า ครั้นเปรียบเทียบระหว่างชั้นมัธยมปีที่ ๒ และ ๓ ปรากฏว่าจำนวนคำของเด็กชั้นมัธยมปีที่ ๓ มากกว่าของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๒ เป็นอันมาก ส่วนในอีกโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งเด็กมีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำนั้น การเพิ่มจำนวนคำของเด็กในชั้นมัธยมปีที่ ๒ ก็เป็นทำนองเดียวกันกับในโรงเรียนที่มีฐานะสูงดังกล่าวข้างต้น แต่การเพิ่มจากชั้นมัธยมปีที่ ๒ ถึง ๓ เป็นไปในอัตราที่ล่าช้า

๖.๓ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคำของเด็กชายและเด็กหญิงฐานะสูงด้วยกัน จำนวนคำของเด็กชายในชั้นมัธยมปีที่ ๑ และจำนวนคำของเด็กชายในชั้นมัธยมปีที่ ๒ มากกว่าจำนวนคำของเด็กหญิงในชั้นเดียวกันทุกชั้น แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครั้นถึงมัธยมปีที่ ๓ ปรากฏว่าเด็กชายมีจำนวนคำมากกว่าเด็กหญิงอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการทดสอบทางประเทศตะวันตก เมื่อคิดเป็นรายเฉลี่ยแล้ว เด็กหญิงมีความสามารถในด้านภาษาเหนือเด็กชาย ไม่ว่าจะทดสอบวิธีใด ครั้นมาถึงประเทศทางตะวันออกหรือแม้แต่ชาวนิโกรซึ่งอยู่ในอเมริกาเอง ก็ปรากฏว่า เด็กชายกลับมีความสามารถทางภาษาเหนือเด็กหญิง อาจเป็นความแตกต่างอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและชนบทประเพณีเป็นส่วนใหญ่

เป็นการยากที่จะจำกัดที่มาของความแตกต่างนี้ได้ เพราะอาจมีสาเหตุหลายประการ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของจำนวนคำ สาเหตุประการหนึ่งที่จะพอมากกล่าวเป็นตัวอย่างเป็น ด้านประเพณีไทย ก็คือความจริงข้อที่ว่า นักเรียนหญิงในชั้นมัธยมปีที่ ๓ อยู่ในวัยที่ วัชรุน ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปเริ่มถูกจำกัดประสพการณ์ และถูกกวดขันจากทางบ้าน สภาพเช่นนี้ เฉพาะกับเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูงเท่านั้นจึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่า ข้อนี้อาจเป็นสาเหตุ หนึ่งที่ทำให้จำนวนคำของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปีที่ ๓ น้อยกว่าเด็กชายในชั้นเดียวกันจนผิด สังเกต และตกลงไปอยู่ ในระดับเดียวกันกับจำนวนคำของเด็กชายหญิงในฐานะต่ำกว่า

จำนวนคำของเด็กชายและเด็กหญิงฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกันในระดับมัธยมปีที่ ๑, ๒ และ ๓ น่าจะเป็นเพราะเด็กหญิงที่มีฐานะ เศรษฐกิจสังคมต่ำไม่ได้ถูกจำกัดกวดขันจนผิดกับเด็กชายในกลุ่มเดียวกันมากนัก แม้เมื่อ เด็กหญิงเรียนถึงชั้นมัธยมปีที่ ๓ แล้วก็ตาม ผลการค้นคว้าข้อนี้ สนับสนุนข้อสันนิษฐานที่ ว่าจำนวนคำของเด็กหญิงฐานะเศรษฐกิจสังคมสูงน้อยกว่าเด็กชายฐานะเดียวกันในระดับมัธยม ปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญ เพราะเด็กหญิงถูกกวดขันและถูกจำกัดประสพการณ์

๖.๔ จำนวนคำจากชั้นมัธยมปีที่ ๑ ถึง ๒ ของนักเรียนทั้งชายและหญิงของทั้ง ๒ โรงเรียนเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกัน คือเพิ่มช้ามาก จากชั้นมัธยมปีที่ ๒ ถึง ๓ จำนวนคำที่นักเรียนเหล่านั้นรู้จัก ก็เพิ่มในอัตราที่ช้าเช่นเดียวกัน ยกเว้น สำหรับเด็กชายในโรงเรียนฐานะสูง คำที่รู้จักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนเป็นผล ให้เกิดความแตกต่างดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๖.๓

๖.๕ เด็กฐานะสูงเขียนคำจำนวนมากกว่าเด็กฐานะต่ำเกือบทุกอายุ เว้นแต่ ตอนอายุ ๑๐ ปี ๖ เดือน แต่ทั้งหมดนี้ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR CHILD STUDY

สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้า เรื่องเด็ก

SPONSORED BY UNESCO AND THE MINISTRY OF EDUCATION, THAILAND.

PRASARNMITR ROAD
BANGKOK, THAILAND

บันทึกย่อจากประชุมวิชาการ

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)

พ.ศ. ๒๕๐๓

ด3/2503

ดก.

ร.1

รายงานการวิจัยฉบับที่ ๓

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR CHILD STUDY

สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้า เรื่องเด็ก

SPONSORED BY UNESCO AND THE MINISTRY OF EDUCATION, THAILAND.

PRASARNMITR ROAD
BANGKOK, THAILAND

บทความย่อจากปริญญาานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)

พ.ศ. ๒๕๐๓

รายงานการวิจัยฉบับที่ ๓

คำนำ

การค้นคว้าวิจัยนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งที่จะช่วยให้วิทยาการเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง อาจกล่าวได้ว่าในประเทศไทย การค้นคว้าวิจัยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาการศึกษา จิตวิทยา ตลอดจนวิชาอื่นๆ ในสังคมศาสตร์ เพิ่งจะอยู่ในระยะเริ่มต้น สาเหตุส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากการขาดแคลนผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอที่จะทำการค้นคว้าวิจัยได้

ด้วยเหตุนี้ สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก จึงได้จัดการสอนในระดับปริญญาโทขึ้น โดยความร่วมมือของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ความมุ่งหมายก็เพื่อจะผลิตผู้ที่จะเป็นกำลังช่วยในการค้นคว้าวิจัย ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อการค้นคว้าวิจัยด้านนี้จะได้นำไปใช้ได้

ตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทนี้ นอกจากการเล่าเรียน การฝึกงาน และกิจกรรมอื่นๆ ตามปกติแล้ว นิสิตจะต้องเขียนปริญญานิพนธ์ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกหัดให้นิสิตมีความสามารถทำการค้นคว้าวิจัย โดยตนเอง ตลอดจนการเขียนรายงานการค้นคว้าวิจัยได้ เนื่องด้วยนิสิตแต่ละคนมีเวลาเรียนและเวลาค้นคว้าวิจัยจำกัด การค้นคว้าวิจัยเพื่อทำปริญญานิพนธ์นี้ จึงทำไม่ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน และกว้างขวางพอที่จะนำไปใช้ กับสถานการณ์อื่นๆโดยทั่วไปได้ เพราะสถานการณ์เหล่านั้นอาจแตกต่างกันอย่างมากมาย กับสถานการณ์ที่นิสิตเหล่านั้นได้ค้นคว้า อย่างไรก็ตาม ผลการค้นคว้าวิจัยของนิสิตเหล่านั้น ก็ยังเป็นประโยชน์เป็นการแนะช่องทางให้

๗

ผู้คนที่จะค้นคว้าวิจัยต่อไปให้ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กจึง ได้พิมพ์บทความย่อปริยญาธิพนธ์เหล่านี้ ผู้ที่สนใจในรายละเอียดก็อาจอ่านปริยญาธิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ได้ที่ห้องสมุดของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก หรือที่ห้องสมุดของวิทยาลัยวิชาการศึกษา.

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์

รองผู้อำนวยการ

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก

๑ สิงหาคม ๒๕๐๔

สารบัญ

	หน้า
๑. ทักษะของเด็กต่อเพื่อนและพ่อแม่	นายถาวร เกิดเกียรติพงศ์ ๑
๒. พัฒนาการทางอรรถาของเด็ก	น.ส.นวลเพ็ญ โกศลเสวีรัฐ ๗
๓. ความกลัวของเด็ก	ม.จ.หญิงประภาพรณี ภานุพันธ์ ๑๕
๔. ทักษะของเด็กต่อโรงเรียน	นายยัง เมื่อนิยม ๒๑
๕. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกหัดครูกับ เพื่อนร่วมชั้น	นายวีระพันธ์ บัวทอง ๒๗
๖. ช่วงความจำ (memory span)เชิงตัวเลข ของนักเรียนประถม	นายเอนกกุล กรีนแสง ๓๔
๗. สิ่งที่ได้กชอบและไม่ชอบ	น.ส.อำไพ อินฟ้าแสง ๓๗

ทัศนคติของเด็กต่อเพื่อนและพ่อแม่

ของ -

ถาวร เกิดเกียรติพงศ์

---

๑. คำนำ

เราเชื่อกันว่า เด็กทุกคนเกิดมาอยู่ในสังคม ต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ ตอนแรกเกิด เด็กอยู่ใกล้ชิดพ่อแม่ และส่วนมากมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับพ่อแม่ และพี่เลี้ยงเท่านั้น ในวัยเด็ก เด็กมีความสัมพันธ์ มีการติดต่อกับญาติ พี่น้อง ภายในครอบครัวด้วย แต่พอโตขึ้นเด็กมีโอกาสดูติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ นอกบ้าน เช่น เพื่อนฝูง โดยเฉพาะเพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันที่โรงเรียน ทุก ๆ ครั้งที่เด็กติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านี้ ความรู้สึกบางอย่าง เช่น พอใจ ไม่พอใจ เป็นที่สับสน อารมณ์ หรือเป็นที่น่ารำคาญ จะเกิดขึ้นคู่กันไปกับพฤติกรรมต่อบุคคลนั้นเสมอ

เมื่อเป็นเช่นนั้นนาน ๆ เข้า ประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดมีความผูกพัน หรือสัมพันธ์ภาพอย่างหนึ่งกับบุคคลนั้น เมื่อใดที่เราพูดถึงใครคนหนึ่ง หรือเด็กไปพบเห็นคนที่เขาเคยเข้าไปติดต่อกับด้วย เด็กก็มีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลนั้น ภาวะความพร้อมภายในตัวเราที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมต่อบุคคล วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เรียกว่า ทัศนคติ

โดยวิธีดังกล่าวข้างต้น เด็กจึงมีทัศนคติต่อ พ่อ แม่ เพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และต่อบุคคลอื่น เด็กทุกคนมีความแตกต่างกัน แม้ได้ติดต่อกับบุคคลคนเดียวกัน หรือไว้รับสิ่งแวดล้อมอันเดียวกัน การแปลความหมายและความ

รู้สึกต่อบุคคล หรือสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นไม่เหมือนกัน ดังนั้น เด็ก ๆ จึงมีทัศนคติต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ต่างกัน

น่าสนใจว่าเด็กไทยมีทัศนคติต่อพ่อแม่ และเพื่อน ๆ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันอย่างไรบ้าง เป็นความจริงที่ว่าเด็กที่เติบโตออกงามในยุโรปก็ดี อเมริกาก็ดี หรือที่อื่น ๆ ในโลกย่อมมีความแตกต่างกับเด็กที่เติบโตออกงามในเมืองไทย เพราะฉะนั้นปัญหาที่กล่าวข้างต้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

๒ ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ ต้องการทราบว่า

- ๒.๑ เด็กชายและเด็กหญิงมีทัศนคติที่ติดต่อเพื่อนเพศเดียวกัน มากกว่าเพื่อนต่างเพศหรือไม่
- ๒.๒ ทัศนคติของเด็กชายและเด็กหญิงต่อเพื่อน มีความแตกต่างกันหรือไม่
- ๒.๓ ทัศนคติของเด็กชายและเด็กหญิงที่มีต่อเพื่อน เปลี่ยนไปตามอายุหรือไม่
- ๒.๔ ระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง ใครจะมีทัศนคติที่ดี ต่อพ่อแม่ มากกว่ากัน

๓. จำนวนนักเรียนที่ทดสอบ

- ๓.๑ โดยเหตุที่มีเวลาน้อย การศึกษาเด็กเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงกระทำอยู่ในวงจำกัด คือ ได้เลือกศึกษาเด็กชายหญิงในโรงเรียน ๓ โรงเรียน ในจังหวัดพระนครเท่านั้น การเลือกโรงเรียน ได้เลือกเอาเฉพาะโรงเรียน ที่พ่อแม่ของนักเรียนส่วนมาก มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

- ๓.๒ โรงเรียน ๓ โรงเรียน ที่กล่าวถึงเป็นโรงเรียนมัธยมวิสามนัญชาย
 ๑ โรงเรียน โรงเรียนมัธยมวิสามนัญหญิง ๑ โรงเรียน และ
 โรงเรียนประถมศึกษาประเภทสหศึกษาอีก ๑ โรงเรียน รวม
 เด็กชายหญิงที่ได้ทำการทดสอบ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาที่ ๓ ถึงชั้น
 เตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ ใน ๓ โรงเรียน ทั้งหมด ๔๖๖ คน
 เป็นชาย ๒๓๕ คน หญิง ๒๓๑ คน พิสัยอายุตั้งแต่ ๘ ปี
 ๖ เดือน ถึง ๑๘ ปี ๗ เดือน

๔. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการทดสอบเป็นหมู่พร้อมกันทั้งชั้น ข้อทดสอบที่ใช้
 เป็นแบบประโยคที่เขียนค้างไว้ แล้วให้เด็กเขียนต่อให้สมบูรณ์ ข้อทดสอบมีดังนี้

เด็กชายที่อายุรุ่น ๆ เดียวกับฉันนี้ ส่วนมาก .....

เด็กหญิงที่อายุรุ่น ๆ เดียวกับฉันนี้ ส่วนมาก .....

คุณพ่อของฉัน .....

คุณแม่ของฉัน .....

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทดสอบ ได้แยกทำการวิเคราะห์ตามชั้นและเพศของ
 เด็ก ตามหัวข้อต่อไปนี้

๕.๑ จัดแบ่งแยกข้อความที่เด็กเขียนต่อในแต่ละข้อ ออกเป็นหมวด หมู่
 ตามความหมายที่คล้ายคลึงกัน

๕.๒ ตีค่าข้อความแต่ละพวกที่จัดแบ่งไว้แล้ว โดยยึดถือนำเสียงแสดง
 ความรู้สึกเป็นเกณฑ์ คือ ข้อความที่ม้นำเสียงแสดงความรู้สึก
 พอใจ ตีค่าให้เป็นข้อความที่แสดงถึงทัศนคติประเภทบวก ข้อ

ความที่ไม่น่าเสียดายแสดงความรู้สึกไม่พอใจ ที่ทำให้เป็นข้อความ
ที่แสดงถึงทัศนคติประเภทลบ และข้อความที่บ่งถึงความจริง
ต่าง ๆ ยกตัวอย่าง เช่น “เด็กชายที่อายุรุ่น ๆเดียวกับฉันนี้
ส่วนมากกำลังเล่นอยู่” “เด็กหญิงที่อายุรุ่น ๆเดียวกับฉันนี้
ส่วนมากเรียนอยู่ชั้นเดียวกัน” เหล่านี้ทำให้เป็นข้อความที่แสดง
ถึงทัศนคติประเภทกลาง ๆ

- ๕.๓ คิดหาจำนวนร้อยละ ของนักเรียนในแต่ละชั้น แต่ละเพศ ที่
แสดงทัศนคติประเภทบวก ประเภทลบ และประเภทกลาง ๆ
ต่อเพื่อนและพ่อแม่
- ๕.๔ ใช้จำนวนร้อยละที่หาได้ในข้อ ๕.๓ เขียนกราฟแสดงแนวโน้ม
ของทัศนคติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เปลี่ยน ไป ใน ชั้น
ต่าง ๆ
- ๕.๕ ตีความหมายของกราฟที่ได้ในข้อ ๕.๔

๖. ผลการค้นคว้า

๖.๑ ที่ทัศนคติต่อเพื่อนเพศเดียวกัน

๖.๑.๑ เด็กชายมีทัศนคติที่ติดต่อเพื่อนเพศเดียวกันสม่ำเสมอตั้งแต่
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ มีอยู่
ระยะหนึ่ง คือ ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ ๖ ถึง ชั้นเตรียมอุดม
ศึกษาปีที่ ๑ ที่เด็กชายมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าติดต่อเพื่อน
เพศเดียวกัน ที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะเด็กในวัยนี้
มีความนิยมบุชชาคนเก่ง และผู้ที่สูงกว่า มากกว่า
เพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งตรงตามผลการค้นคว้าของชาว
ตะวันตก

๖.๑.๒ เด็กหญิงตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๒ มีทัศนคติที่มากกว่าไม่ได้ต่อเพื่อนเพศเดียวกัน แต่ในชั้นมัธยมปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๕ เด็กหญิงกลับมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่ามีทัศนคติที่ดี ซึ่งทงนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวแล้วในข้อ ๖.๑.๑ และการที่อาการเช่นนี้ปรากฏในเด็กหญิงก่อนเด็กชาย ก็อาจเนื่องมาจากเด็กหญิง ในระยะนี้เจริญเติบโตรวดเร็วกว่าเด็กชาย จากชั้นมัธยมปีที่ ๕ จนถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ ทัศนคติที่ดีและไม่ดีของเด็กหญิง ที่มีต่อเพื่อนเพศเดียวกันมีอัตราเท่า ๆ กันและมีทัศนคติประเภทกลางมากขึ้น ๆ

๖.๒ ทัศนคติต่อเพื่อนต่างเพศ

๖.๒.๑ เด็กชายตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๖ แสดงทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศ แต่พอในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ เด็กชายกลับมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศลดน้อยลง อาการเช่นนี้คงจะเนื่องจากสาเหตุเดียวกับข้อ ๖.๑.๑ และอาจเป็นเพราะว่าเด็กในวัยนี้อาจมีความนิยมเพื่อนต่างเพศคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ

๖.๒.๒ เด็กหญิงตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๔ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนต่างเพศไม่มากนัก เนื่องจากเป็นระยะที่เด็กกำลังนิยมผู้ใหญ่ดังกล่าวแล้ว ในข้อ ๖.๑.๑ และ ๖.๑.๒ ต่อจากนั้นเด็กหญิงเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมากขึ้น จนถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒

เพราะในวัยนี้เด็กหญิงเริ่มสนใจในเพศตรงข้ามแล้ว

๖.๒.๓ ตั้งแต่นั้นประถมนปีที่ ๓ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๖ เด็กชายมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย โดยเฉพาะในชั้นมัธยมปีที่ ๒ ถึงชั้นมัธยมปีที่ ๕ ที่เด็กหญิงแสดงทัศนคติที่ไม่สู้ดีต่อเด็กชายมากขึ้น สาเหตุอาจเนื่องมาจาก ความเจริญเติบโตของเด็กหญิงในวัยนี้เกิดขนรวตเร็วกว่าเด็กชาย ทำให้เด็กหญิงมองเห็นเด็กชายเป็นเด็กกว่า

๖.๓ ทัศนคติต่อพ่อแม่

๖.๓.๑ เด็กชายตั้งแต่นั้นประถมนปีที่ ๓ ถึงชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ มีทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่ อย่างไรก็ตาม ทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดในชั้นมัธยมปีที่ ๖ และในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒

๖.๓.๒ เด็กหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่เหมือนกัน และทัศนคติที่ดีต่อพ่อแม่จะมีมากขึ้น เมื่อเด็กหญิงมีอายุมากขึ้น

๖.๓.๓ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบแม่มากกว่าชอบพ่อ ทั้งนี้เป็นเพราะในครอบครัวไทยเราส่วนมาก พ่อมักออกไปทำงาน แม่อยู่บ้าน เด็กจึงมีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับแม่มากกว่าพ่อ.

พัฒนาการทางถ้อยคำของเด็ก

ของ

นวลเพ็ญ โกศลเสวี

---

๑. คำนำ

การสอนในห้องเรียน ต้องใช้ถ้อยคำเป็นสื่อของความคิดความเข้าใจระหว่างครูกับนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่นักเรียนประกอบด้วยเด็กหลายประเภท ปริมาณถ้อยคำที่รู้จักแตกต่างกันไป และเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กได้รับความรู้ จากคำสอนของครูไม่เท่ากันด้วย ยกตัวอย่างเช่น เด็กฐานะสูงมักมีโอกาสที่จะได้พบเห็น ได้รู้จักสิ่งต่างๆ หรือได้เข้าใจเรื่องที่สูงกว่าระดับซึ่งเด็กฐานะต่ำจะรับรู้และเข้าใจ ถ้อยคำที่เด็กฐานะสูงใช้และรู้จัก จึงน่าจะมีมากกว่าซึ่งถ้าเป็นจริงตามนี้ ก็เป็นความสะดวกแก่ครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีเด็กฐานะสูงเป็นอย่างมากในทำนองตรงกันข้าม ถ้าเด็กฐานะต่ำรู้จักถ้อยคำน้อยกว่า ก็ย่อมเป็นที่หนักใจแก่ครูผู้สอนแน่นอน

การรู้ความจริงในเรื่องนี้ เป็นโอกาสให้ครูได้เตรียมตัวแก้ไขเท่าที่จะทำได้ เพราะถ้าเด็กฐานะต่ำรู้จักจำนวนคำน้อยกว่า เนื่องจากถูกจำกัดสิ่งแวดล้อม สติปัญญาของเด็กอาจจะไม่ต่ำจริง ๆ ยิ่งเด็กของเรามีฐานะต่ำเป็นส่วนใหญ่ ความจำเป็นที่เราจะต้องรู้เรื่องคำของเด็กฐานะต่ำ เพื่อประโยชน์แก่การสอนของครู ก็ยิ่งจะทวีมากขึ้นตามส่วน

ความแตกต่างในเรื่องเพศ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญ ประเพณีไทยให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงและเด็กชายต่างกัน ความแตกต่างในเรื่องถ้อยคำระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย จึงน่าจะมีด้วย

๒. ความมุ่งหมาย

- ๒.๑ เพื่อเปรียบเทียบว่า เด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง รู้จักคำมากกว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำหรือไม่ เมื่อเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง และโรงเรียนที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ
- ๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบว่าเมื่อเด็กเรียนชั้นสูงขึ้นไป รู้จักคำมากขึ้นกว่าเด็กที่เรียนในชั้นต่ำกว่าหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๓ เพื่อเปรียบเทียบว่าเมื่อเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน เด็กชายและเด็กหญิง รู้จักคำมากน้อยกว่ากันหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๔ เพื่อเปรียบเทียบว่า เมื่อเด็กเรียนชั้นสูงขึ้นไป จะรู้จักคำเพิ่มขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ โดยแยกเปรียบเทียบระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง และเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนด้วย
- ๒.๕ เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง และเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำซึ่งอายุเท่ากัน ไม่ว่าจะเรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน หรือต่างชั้นกัน จะรู้จักคำมากน้อยกว่ากันหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๖ เพื่อเปรียบเทียบว่า เด็กที่มีอายุมาก รู้จักคำมากกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่าหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๗ เพื่อเปรียบเทียบว่าเด็กชายและเด็กหญิง ซึ่งอายุเท่ากัน รู้จักคำมากน้อยกว่ากันหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน
- ๒.๘ เพื่อเปรียบเทียบว่า เด็กชายและเด็กหญิงที่อายุมาก รู้จักคำมากกว่าเด็กชายและเด็กหญิงที่อายุน้อยกว่าหรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

๓. กลุ่มตัวอย่าง

เด็กที่ได้รับการทดสอบ มีจำนวน ๓๓๕ คน เป็นชาย ๑๘๐ คน หญิง ๑๕๕ คน ทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๑, ๒ และ ๓ ในโรงเรียนรัฐบาลที่เป็นสหศึกษา ๒ โรงเรียน โรงเรียนหนึ่งมีเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง จำนวน ๑๐๘ คน ระดับอายุตั้งแต่ ๘ ปี ๖ เดือน ถึง ๑๕ ปี ๕ เดือน อีกโรงเรียนหนึ่ง มีเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ จำนวน ๒๒๗ คน ระดับอายุตั้งแต่ ๘ ปี ๖ เดือนถึง ๑๖ ปี ๕ เดือน หลักการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของเด็กในแต่ละโรงเรียน ถือเอาอาชีพและรายได้ของพ่อแม่เป็นเกณฑ์

๔. วิธีดำเนินการทดสอบ

ผู้ทดสอบแจกกระดาษที่ขีดไว้เป็นช่อง ๆ หน้าละ ๔ ช่อง เพื่อให้เด็กเขียนบรรทัดละคำลงมาที่ละช่อง ให้เด็กทั้งชั้นเขียนคำให้มากที่สุดที่จะคิดได้ภายในเวลา ๑๐ นาที คำที่จำกัดไม่ให้เขียน คือ ชื่อคน ชื่อถนน ชื่อโรงเรียน ชื่อประเทศ

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๕.๑ นับจำนวนคำที่เด็กแต่ละคนเขียนมา โดยแบ่งนับ ๓ ชนิด คือ

๕.๑.๑ นับตามความเข้าใจของเด็กว่าเป็นคำเดียวกัน ไม่นับตามหลักไวยากรณ์เช่น “ ผ่าพันคอ ” นับเป็นหนึ่งคำ ส่วนคำสั้น ๆ เช่น “ ไป ” ก็นับเป็น ๑ คำ

๕.๑.๒ เนื่องจากขณะทดสอบได้จำกัดเวลา จะเห็นได้ว่าการนับคำตามตัวอย่างในข้อ ๕.๑.๑ ทำให้เด็กที่เขียนคำยาวหลายพยางค์เสียเปรียบ จึงนับจำนวนพยางค์ของคำที่เด็กใช้ โดยจัดประเภทเป็นคำพยางค์เดียว ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ และ ๔ พยางค์ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบเมื่อเด็กแต่ละกลุ่มที่แบ่งตามชั้นหรือตามอายุก็ได้ มีจำนวนคำน้อยผิดสังเกต ก็จะได้ดูว่าเป็นเพราะเด็กใช้คำหลายพยางค์หรือเปล่า

๕.๑.๓ เมื่อเด็กคนหนึ่งเขียนคำซ้ำ ๆ กัน ก็นับจำนวนคำซ้ำแยกต่างหากจากจำนวนคำในข้อ ๕.๑.๑ เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบว่า เมื่อเด็กกลุ่มใดมีจำนวนคำน้อย ผิดสังเกต ก็จะได้รู้ว่าเป็นเพราะเด็กเขียนคำซ้ำ ๆ มากหรือไม่

๕.๒ จัดข้อมูลของแต่ละโรงเรียน ตามลำดับชั้น และแบ่งแต่ละชั้นเป็นเพศชายและหญิง

๕.๓ จัดข้อมูลของแต่ละโรงเรียน ตามลำดับอายุ และแบ่งแต่ละระดับอายุ เป็นเพศชายและหญิง

๕.๔ ทามัชนิมของจำนวนคำของแต่ละพวก ดังที่กล่าวในข้อ ๕.๒ และ ๕.๓

๕.๕ วิเคราะห์ความแปรปรวน และทำ " t " test

๕.๖ เทียบร้อยละของจำนวนคำพยางค์เดียว ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ และ ๔ พยางค์ขึ้นไปว่าเด็กใช้ประเภทไหนมากน้อยกว่ากันอย่างไร โดยเทียบตามชั้นอายุ เพศ ตามข้อ ๕.๒ และ ๕.๓ เช่นเดียวกัน

๖. ผลการค้นคว้า

๖.๑ ในชั้นมัธยมปีที่ ๑ และ ๒ เด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง รู้จักคำมากกว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในชั้นมัธยมปีที่ ๓ นั้นเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูง รู้จักคำมากกว่าเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ และความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าสภาพแวดล้อมจะต่างกันเพียงใด แต่ถ้าธรรมชาติในร่างกายซึ่งขึ้นกับวัย และความสามารถทางปัญญาของเด็ก ยังไม่รับรู้ มันก็ไม่ทำให้เด็กรู้ถ้อยคำมากน้อยต่างกัน แต่เมื่อใด เด็กเติบโตขึ้นมากพอ หรือมีความสามารถทางสติปัญญาสูงขึ้น เมื่อนั้นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม ก็อาจมีอิทธิพลเหนือเด็ก คือ

เป็นการยากที่จะจำกัดที่มาของความแตกต่างนี้ได้ เพราะอาจมีสาเหตุหลายประการ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของจำนวนคำ สาเหตุประการหนึ่งที่พอจะยกมากล่าวเป็นตัวอย่าง ในด้านประเพณีไทย ก็คือความจริงข้อที่ว่า นักเรียนหญิงในชั้นมัธยมปีที่ ๓ อยู่ในระแวงต้น วัยรุ่น ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปเริ่มถูกจำกัดประสพการณ์ และถูกกวดขันจากทางบ้าน สภาพเช่นนี้ เฉพาะกับเด็กที่มีฐานะเศรษฐกิจสังคมสูงเท่านั้นจึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่า ข้อนี้อาจเป็นสาเหตุ หนึ่งที่ทำให้จำนวนคำของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปีที่ ๓ น้อยกว่าเด็กชายในชั้นเดียวกันจนผิด สังเกต และตกลงไปอยู่ ในระดับเดียวกันกับจำนวนคำของเด็กชายหญิงในฐานะต่ำกว่า

จำนวนคำของเด็กชายและเด็กหญิงฐานะเศรษฐกิจสังคมต่ำ ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับในชั้นมัธยมปีที่ ๑, ๒ และ ๓ น่าจะเป็นเพราะเด็กหญิงที่มีฐานะ เศรษฐกิจสังคมต่ำไม่ได้ถูกจำกัดกวดขันจนผิดกับเด็กชายในกลุ่มเดียวกันมากนัก แม้เมื่อ เด็กหญิงเรียนถึงชั้นมัธยมปีที่ ๓ แล้วก็ตาม ผลการค้นคว้าข้อนี้ สนับสนุนข้อสันนิษฐานที่ ว่าจำนวนคำของเด็กหญิงฐานะเศรษฐกิจสังคมสูงน้อยกว่าเด็กชายฐานะเดียวกันในชั้นมัธยม ปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญ เพราะเด็กหญิงถูกกวดขันและถูกจำกัดประสพการณ์

๖.๔ จำนวนคำจากชั้นมัธยมปีที่ ๑ ถึง ๒ ของนักเรียนทั้งชายและหญิงของทั้ง ๒ โรงเรียนเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกัน คือเพิ่มช้ามาก จากชั้นมัธยมปีที่ ๒ ถึง ๓ จำนวนคำที่นักเรียนเหล่านั้นรู้จัก ก็เพิ่มในอัตราที่ช้าเช่นเดียวกัน ยกเว้น สำหรับเด็กชายในโรงเรียนฐานะสูง คำที่รู้จักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนเป็นผล ให้เกิดความแตกต่างดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๖.๓

๖.๕ เด็กฐานะสูงเขียนคำจำนวนมากกว่าเด็กฐานะต่ำเกือบทุกอายุ เว้นแต่ ตอนอายุ ๑๐ ปี ๖ เดือน แต่ทั้งหมดนี้ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

๗๒. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...
 ๗๓. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...

๗๔. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...
 ๗๕. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...

๗๖. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...
 ๗๗. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...

๗๘. กุญชรอันประเสริฐมาในสวน...

ข้อเสนอแนะ

๑. ขอสงวนสิทธิ์ให้รัดกุม และป้องกันไม่ให้เกิดเขียนคำซ้ำ ซึ่งจะทำให้ผลทางสถิติคลาดเคลื่อน หรือมีคะแนนที่ต้องทดสอบเป็นรายบุคคล เพื่อตัดปัญหาเรื่องการเขียนเร็วหรือช้าโดยให้เด็กหุ้ดเข้าเครื่องอัดเสียง

๒. จำนวนเด็กที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่างต้องเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลแน่นอนว่า ความแตกต่างตามที่ปรากฏในผลการค้นคว้า ครังนี้ มีกับเด็กทุกๆ ไป ในโรงเรียนอื่นๆ ด้วยหรือไม่.

ความกลัวของเด็ก

ของ

ม.จ. หญิง ประภาพันธุ์ ภาณุพันธ์

---

๑. คำนำ

ความกลัวเป็นอารมณ์สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งเด็กจำเป็นต้องได้รับการแนะนำชักจูงให้ถูกทาง เพื่อพัฒนาการทั้งทางกายและทางจิตของเด็ก การมีความกลัวพอประมาณเป็นปกติวิสัยของคนเรา แต่ถ้ากลัวจนเกินขีด จนตกอยู่ใต้อำนาจของความกลัวเป็นอันตรายอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับเด็ก ๆ เพราะมันจะเป็นเครื่องถ่วงพัฒนาการของเด็กไม่เฉพาะแต่ในด้านอารมณ์อย่างเดียว แต่รวมทั้งในด้านสังคมและปัญญาด้วย

ความกลัว เห็นยวรงค์เด็กไม่ให้ใช้ความพยายามสุดความสามารถ ในการทำงานหรืออาจขัดขวางไม่ให้ทำเสียแต่แรกที่เดียว ทั้งนี้เพราะเด็กกลัวความล้มเหลวและกลัวผลที่จะได้รับจากการถูกคาดโทษไว้ ในที่สุดเด็กก็ไม่รู้ตัวว่าตนมีความสามารถโดยแท้จริงสูงเพียงไร และไม่มีทางได้ฝึกฝนความสามารถนั้นให้พัฒนายิ่งขึ้นไปเท่าที่จะทำได้ ในด้านสังคมก็เช่นเดียวกันความกลัวทำให้เด็กไม่กล้าแสดงตัว ไม่กล้าติดต่อกับผู้อื่น เพราะเกรงว่าจะถูกหัวเราะเยาะเลยเก็บตัวจนเป็นการตัดโอกาสที่จะให้ได้เข้าใจผู้อื่นโดยถูกต้องตามสมควร

แต่ในทางตรงกันข้าม ความกลัวพอประมาณจะสนับสนุนความเจริญเติบโตของเด็ก ทั้งนี้เพราะมันช่วยให้เด็กมีความคิดพิจารณาโดยรอบคอบ ในการทำงานและในการตั้ง-

คมกับญาติมิตรเป็นการป้องกันตัวจากอันตรายทั้งทางกายและทางจิตที่จะเกิดขึ้นในชีวิตปัจจุบันและอนาคต

ในเมื่อเราต้องเรียนรู้วิธีใช้ความกลัวให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตเด็กของเรา เราจึงควรศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความกลัวของเด็ก เพื่อจะรู้ว่าเด็กกลัวอะไรและทำไมจึงกลัว ในที่สุดเราจะสามารถเข้าใจเด็กและควบคุมความกลัวของเด็กให้สมเหตุสมผลได้ โดยการแนะนำชี้แจงให้ถูกต้องตามความเป็นจริง จนขจัดความกลัวในทางที่ผิดได้ ทำให้เด็กมีจิตใจอันมั่นคงซึ่งเป็นรากฐานของพัฒนาการทางอารมณ์เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่โดยสมบูรณ์

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อค้นคว้าเรื่องต่อไปนี้

- ๒.๑ เด็กกลัวอะไรบ้าง
- ๒.๒ อะไรเป็นสาเหตุให้เด็กเกิดความกลัว
- ๒.๓ เด็กพยายามขจัดความกลัวของตนด้วยวิธีใด
- ๒.๔ เด็กรู้ วิธีขจัดความกลัวจากไหน
- ๒.๕ มีสิ่งใดบ้างที่เด็กเคยกลัวมาก่อน แล้วเลิกกลัวในภายหลัง
- ๒.๖ การที่เด็กเลิกกลัวสิ่งที่เคยกลัวนั้นเนื่องมาจากอะไร

๓. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้รับการทดสอบเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ของโรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จำนวน ๒๖ คน มีชาย ๑๔ คน หญิง ๑๒ คน เด็กจำนวนนี้มาจากครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่าง ๆ กัน ระดับอายุของเด็กอยู่ในระหว่าง ๗ ปี ๖ เดือน ถึง ๘ ปี ๖ เดือน

๔. วิธีดำเนินงานทดสอบ

- ๔.๑. ใช้แบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม ๘ ข้อ ให้เด็กทำพร้อมกันทั้งชั้น โดยเขียนคำตอบลงในกระดาษในแบบสอบถาม—ทุกครั้งให้ผู้ทดสอบอ่านคำถามจบข้อหนึ่ง ๆ ความมุ่งหมายในการใช้แบบสอบถามนี้เพื่อจะได้อบรมรวมว่าเด็กกลัวอะไรบ้างในเวลาและสถานที่ต่าง ๆ กัน
- ๔.๒. หลังจากการตอบแบบสอบถามในข้อ ๔.๑ แล้วผู้ทดสอบสัมภาษณ์เด็กเหล่านั้นเป็นรายบุคคล ความมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ก็เพื่อจะหาคำอธิบายเกี่ยวกับ

- ๔.๒.๑ สาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความกลัว
- ๔.๒.๒ วิธีที่เด็กขจัดความกลัว
- ๔.๒.๓ ที่มาของวิธีที่เด็กขจัดความกลัว
- ๔.๒.๔ สิ่งที่เคยกลัวมาก่อน แล้วเลิกกลัวในภายหลัง
- ๔.๒.๕ สาเหตุที่ช่วยให้เด็กเลิกกลัวสิ่งที่เคยกลัว

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ๕.๑ แยกประเภทคำตอบของเด็กในแบบสอบถามตามข้อ ๔.๑ สำหรับทุกคำถามแล้วหาความถี่ของแต่ละประเภท
- ๕.๒ คำนวณความถี่ของคำตอบเป็นร้อยละ
- ๕.๓ คำนวณกาย-แสดคว เพื่อหาความแตกต่างระหว่างคำตอบของเด็กชายและเด็กหญิงว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

๖. ผลการค้นคว้า

- ๖.๑ สิ่งที่ได้กลัวที่สุด คือการที่พ่อแม่และครูยกเอาสภาพที่น่ากลัวมาชู้ว่าจะนำมาใช้ลงโทษเพราะประพฤตินิด เช่น ชู้ว่าจะ

ถูกรถทับจะเกิดอันตราย ฯลฯ นอกจากนั้นเด็กยังกลัวนักเรียน
ที่อยู่ชั้นสูงกว่าอีกด้วย

ผลการค้นคว้าชอบมีข้อน่าสังเกตคือ เด็กไทยที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้กลัวการถูกลงโทษมากกว่าเด็กอเมริกัน
เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการค้นคว้าของ Jersild
(๒๒.๘๐% ต่อ ๑.๒๐%) ข้อนี้อาจเป็นเพราะว่าในวัฒนธรรม
ไทยเราใช้การลงโทษทั้งทางกายและทางวาจามากกว่าใน
วัฒนธรรมอเมริกัน

นอกจากนั้น Jersild พบว่า เด็กหญิงมีความกลัวมาก
กว่าเด็กชายในวัยเดียวกัน แต่ในการค้นคว้ากับเด็กไทยครั้ง
นี้ปรากฏว่าโดยการเปรียบเทียบจำนวนความถี่ มีความแตก
ต่างกันอยู่บ้างระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง ซึ่งเมื่อใช้วิธีการ
ทางสถิติวัดแล้วก็ไม่เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญแต่ประ
การใด ทั้งนี้ก็อาจเป็นเพราะการค้นคว้าครั้งนี้ทำกับเด็กเพียง
จำนวนน้อย

- ๖.๒ ในเวลากลางคืนเด็กกลัวภูตผี เทวดามากที่สุด ถัดมากแล้ว
สภาวะที่น่ากลัว (เช่น พวกปล้น) เรื่องนี้อาจเนื่องมาจาก
ประเพณีและความเชื่อในการบวงสรวงวิญญาณ นอกจากนั้น
ยังมีความแตกต่างระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติคือ เด็กหญิงกลัวภูตผีมีศาลาและอาชญากรมากกว่า
เด็กชาย ทั้งนี้ก็อาจเนื่องมาจากอิทธิพลทางวัฒนธรรมและ
ทางสังคมซึ่งผู้ใหญ่ของเราทั่ว ๆ ไปถือว่าการที่เด็กชายต้องกล้า
กว่าเด็กหญิง

- ๒.๓ เด็กกลัวอุบัติเหตุมากที่สุดในโลก สภาพที่น่ากลัวอยู่ในอันดับถัดมา (อันตรายหรือการชู้ว่าจะต้องบาดเจ็บ ความหวาดกลัวว่าจะถูกพ่อแม่และผู้ใหญ่ลงโทษเพราะประพฤตินิด) เรื่องนี้ไม่มีความแตกต่างอะไรระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง เป็นเรื่องที่จะเนื่องมาจากความเชื่อ ซึ่งแพร่หลายอยู่ในชุมชนและจากการชู้ซึ่งผู้ใหญ่ใช้ในการอบรมเด็ก
- ๒.๔ สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เด็กเกิดความกลัวคือประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วและคำบอกเล่า สาเหตุข้อต่อมาคือภาพยนตร์ ไม่มีความแตกต่างระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เด็กเกิดความกลัว
- ๒.๕ วิธีการที่เด็กชายเด็กหญิงใช้ในการเอาชนะความกลัวนั้นไม่แตกต่างกันวิธีเอาชนะความกลัวที่เด็กใช้มากที่สุด คือ “วิธีหลีกเลี่ยงหลบหนี” เป็นผลเนื่องมาจากการที่เด็กขาดทักษะความรู้และความเข้าใจ วิธีเอาชนะความกลัวที่เด็กใช้มากเป็นอันดับต่อมาคือ “วิธียอมปฏิบัติตาม” ซึ่งก็เป็นที่เห็นชอบและยอมรับกันทั่ว ๆ ไปในวัฒนธรรมไทย วิธีสุดท้ายที่เด็กใช้น้อยที่สุดคือ “วิธีฝ่าฝืน”
- ๒.๖ ปัญหาข้อที่เด็กเรียนรู้ วิธีลดความกลัวจากไหนบ้างนั้น สำหรับเด็กชายและเด็กหญิงมีที่มาส่วนใหญ่อันต่างกัน เด็กชายส่วนมากตอบว่า คนอื่นบอก หรือรู้มาจากภาพยนตร์ ตรงกันข้ามกับเด็กหญิงซึ่งกล่าวว่า กลัวน้อยลงเมื่อรู้มากขึ้นจากประสบการณ์ของตนเอง

- ๖.๗ เกี่ยวกับสิ่งที่เคยกลัวมาก่อน ซึ่งเด็กเลิกกลัวมาแล้วในเวลา
ที่ถูกทดสอบนั้น จำนวนสิ่งที่เลิกกลัวแล้วของเด็กชายและ
เด็กหญิงต่างกัน เด็กชายเป็นจำนวนมากกว่าเด็กหญิงรายงาน
ว่าเลิกกลัวสัตว์แล้ว ข้อนี้อาจหมายความว่าได้สองทาง คือจํานวน
เด็กหญิงที่ยังกลัวสัตว์มีมากกว่า หรือจำนวนเด็กหญิงที่
เคยกลัวสัตว์มาก่อนมีจำนวนน้อยกว่าเด็กชาย ความกลัวสัตว์
ลดลงมากกว่าความกลัวในสิ่งอื่น ๆ เพราะเด็กได้คุ้นเคยมี
ความรู้เกี่ยวกับสัตว์มากขึ้น
- ๖.๘ สาเหตุที่ช่วยให้เด็กเอาชนะความกลัวเดิม ไม่แตกต่างกันใน
ระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง สิ่งที่ช่วยมากที่สุดในการเอาชนะ
ความกลัวเดิม คือ ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ
หรือทักษะที่ได้จากการเรียนรู้และความเจริญตามวุฒิภาวะ

ทัศนคติของเด็กต่อโรงเรียน

ของ

นายยัง เฟือกนิยม

๑. ความหมายของทัศนคติ

๑.๑ คำทัศนคติ (attitude) เป็นศัพท์ทางการศึกษา ถ้าจะพูดอย่างธรรมดาสามัญก็ได้แก่ ท่าทีความรู้สึกของคนเราซึ่งเป็นอำนาจหรือแรงขับอย่างหนึ่งแฝงอยู่ภายในจิตใจ แต่แสดงออกมาทางพฤติกรรม และจะแสดงออกมาเมื่อมีสิ่งเร้าซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ พวกใหญ่ ๆ คือ บุคคล วัตถุ และสถานการณ์ ทัศนคติแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ ทัศนคติเชิงนิมิต (positive) ซึ่งหมายถึง ชอบพอ พึงพอใจ และทัศนคติเชิงนิเสธ (negative) ซึ่งได้แก่ ความไม่ชอบจึงซึ่ง เบื่อหน่าย อยากหนีให้ห่าง แต่ถ้าจะแบ่งให้ละเอียดออกไปก็ยังมีทัศนคติอีกลักษณะหนึ่ง คือ ความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบแต่ไม่ถึงกับชิงชัง

ทัศนคติเกิดขึ้นได้ก็โดยการที่บุคคลได้มีส่วนสัมพันธ์กับสิ่งเร้ามาก่อน ไม่โดยตรงก็โดยทางอ้อม บุคคลมีทัศนคติเชิงนิมิตต่อบุคคล วัตถุ หรือสถานการณ์ใด ๆ ได้นั้น เป็นเพราะเขาได้เคยมีความสัมพันธ์ต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ในทางที่เป็นผลดีตามความต้องการของเขา ในทางตรงกันข้าม หากความสัมพันธ์ของเขาที่เคยมีต่อบุคคล วัตถุ หรือสถานการณ์นั้น ๆ เป็นไปในทางที่ไม่ดี ไม่เป็นที่พอใจ เขาก็จะเกิดทัศนคติเชิงนิเสธต่อสิ่งเร้านั้น ๆ คนเราจะมีทัศนคติเชิงนิมิตหรือนิเสธต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น ย่อมจะพาดพิงเกี่ยวพันไปถึงวัตถุหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ๆ ด้วย

๗.๕.๓ สัตว์ นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะดีชอบสัตว์ใหญ่ ๆ มากกว่านักเรียน
ที่มาจาก ครอบครัวยากจน

๗.๕.๔ บุคคล

- (๑) นักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนชอบเกี่ยวข้องกับคน และ
ชอบเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะดี
  - (๒) นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะดี รังเกียจของสกปรก คน
เป็นโรคมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจน
  - (๓) เด็กจนกลัวพ่อแม่พี่น้องมากกว่าเด็กรวย เด็กจนกลัวเพื่อน
รังแกมากกว่าเด็กรวย และกลัวคนบ้ามากกว่าเด็กรวย
  - (๔) เด็กจนชอบเพื่อนที่มีลักษณะใจดี และชอบช่วยเหลือมากกว่า
เด็กรวย
-